

Justis- og beredskapsdepartementet
Pb 8005 DEP
0030 OSLO

Deres ref:
15/8555

Vår ref:

Saksbehandler

Direktetelefon

Dato
08.02.2016

HØRING – ENDRINGER I UTLENDINGSLOVGIVNINGEN (INNSTRAMNINGER II)

Driftsoperatørforum er en interesseorganisasjon for driftsoperatører som driver statlig mottak for asylsøkere, og er den eneste organisasjonen som representerer alle typer driftsoperatører. Vi har som målsetting å bidra til at vi har et godt fungerende asylmottaksapparat, og en kostnadseffektiv og verdig asylpolitikk.

Vi har forståelse for at Regjeringen foreslår endringer i Utlendingsloven og forskriften, basert på de høye ankomstene av asylsøkere til Norge i 2015. Vi er grunnleggende enig i at asylinstituttet må beskyttes, at integreringsarbeidet styrkes, og at saksbehandlingen effektiviseres. Vi er imidlertid svært bekymret for at flere av tiltakene primært vil svekke livskvaliteten til asylsøkere, forårsake psykiske lidelser og motvirke integrering.

Økonomiske ytelser langt under fattigdomsgrensen

1. januar 2016 ble de økonomiske ytelsene til beboere i statlige mottak redusert for andre året på rad. 2920 kr i måneden for en voksen person i mottak med selvhushold ble redusert med hele 20 prosent til 2 340 kr. Det innebærer at ca. 77 kroner dagen skal dekke en voksen asylsøkers behov for mat, transport, klær, egenandel helse, medisin med mer.

Mottaksansatte og driftsoperatører av mottak møter beboerne i hverdagen og ser hvilke konsekvenser redusert penger til livsopphold har for den enkelte. 78 kroner er knapt nok til å dekke behovet for mat hver dag. Beboere blir derfor presset til blant annet å nedprioritere medisiner og legetimer. For beboere uten arbeidstillatelse eller familie og venner som hjelper økonomisk er det heller ingen andre muligheter til å forbedre livskvaliteten. Følgelig er også faren for at flere takker ja til svart arbeid eller kriminalitet økende.

Fattigdomsgrensen i Norge er for en enslig person en vedvarende årsinntekt på kr 216 000 netto (EUs fattigdomsgrense, som er 60 prosent av medianinntekten). For en beboer i asylmottak er årlig inntekt på kr 58 000 (beregnet ut fra kr 2 340 i månedlige økonomiske ytelser, samt kr 2 500 i månedlig ytelse i form av innkvartering). Asylsøkere får med andre ord et livsopphold som er under en tredjedel av fattigdomsgrensen i Norge. Å gjøre hverdagen så vanskelig for asylsøkere skaper segregering og ikke integrering i samfunnet.

Postadresse
DROF
c/o Myhre & co Advokatfirma AS
Fritjof Nansens plass 5
0160 Oslo

E-post:
post@drof.no
Internett
www.drof.no

Telefon
90 06 17 55
Bank
1503.27.19330

Midlertidige tillatelser

Vi mener at en innføring av flere midlertidige tillatelser vil motvirke god integrering. I mottaksapparatet har vi sett mange eksempler på at midlertidige tillatelser skaper utrygghet, ustabilitet og psykiske lidelser. Spesielt er vi bekymret for utstrakt bruk av midlertidige tillatelser til enslige mindreårige frem til fylte 18 år. Dette er en spesielt sårbar gruppe og flere studier og rapporter beskriver en risikogruppe hvor behovet for omsorg, trygghet og kontinuitet er avgjørende for utvikling i viktige ungdomsår.

Motivasjonen til språklæring, samfunnsdeltakelse og arbeid svekkes. Vi mener også at midlertidige tillatelser vil svekke deres muligheter på arbeidsmarkedet.

Midlertidighet vil gjøre det vanskeligere for bosettingskommunene å få integrert flyktninger og vil derfor forsterke kommunal motvilje til å bosette flyktninger. Hvis vi mislykkes i integreringen av de som skal bli her, vil vårt samfunn bli påført enorme kostnader.

Familiegjenforening på vent

Når retten til familiegjenforening strammes inn, rammer dette de mest sårbare. Situasjonen for asylsøkere i dag er at det kan ta flere år før far eller mor gjenforenes med sin ektefelle og barn. Det viktigste av alt for enhver forelder er de nærmeste familiemedlemmene. Denne midlertidige adskillelsen medfører ikke bare et savn fra flyktningen i Norge, men også en reell bekymring for deres liv og helse. Hvis kriteriene for familiegjenforening skjerpes og ventetiden forlenges vil dette også motvirke god integrering, da bekymringen og uroen for sin familie vanskeliggjør både språklæring og tilstedeværelse i en arbeidssituasjon.

Mangel på utsikter til familiegjenforening vil også føre til at flere kvinner og barn legger ut på farefulle reiser, med hjelp fra menneskesmuglere, for på selvstendig grunnlag søke om asyl.

Vanskeliggjør kommunenes integreringsarbeid

Innstramningstiltakene til få store konsekvenser for mulighetene for å lykkes med integreringsarbeidet i norske kommuner. Vi registrerer at politiske myndigheter sier at integrering er viktig, samtidig med at det besluttet endringer som vil virke i motsatt retning.

Det gis nå signaler om at man må påregne mange års ventetid i asylmottak før bosetting. Mange år i asylmottak vil gjøre det ekstremt vanskelig for kommuner å lykkes med integreringen av de som etter hvert skal bosettes. Vanskelighetsgraden vil forsterkes gjennom at beboere lever langt under fattigdomsgrensen og at de får redusert tilbud om kvalifisering f.eks. gjennom reduksjon i norskundervisningen. Mulighetene for at bosatte flyktninger etter hvert skal bli integrert og bli en ressurs i norske lokalsamfunn blir minimalisert i forhold til hvordan det har vært tidligere.

Økte samfunnskostnader

Samfunnskostnadene knytt til asylinstituttet er vi redd vil bli økt vesentlig. Om ikke asylmottakene blir tilrettelagt til lengre botid, og at tiden i mottak blir fylt med bosettingsforberedende og kvalifiserende tiltak, vil norske kommuner få til bosetting flere titalls tusen mennesker som verken har nødvendige ferdigheter i norsk eller nok kunnskap om det norske samfunnet til å bli verdiskapende ressurser for lokalsamfunnene.

Konsekvensen av politikken er at mennesker i mottak over år lever et uverdig liv i fattigdom, i tillegg til at bosettingskommunene og samfunnet ellers er påført unødvendig store kostnader. Kostnadene vil komme i form av et unødvendig omfattende integreringsarbeid, deretter ved manglende eller utsatt verdiskaping fordi folk ikke kommer seg i arbeid og til slutt i form av potensielle farer fra enkeltmennesker som ikke har fått tilstrekkelig psykiatrisk oppfølging.

Tilbudet i asylmottak skal være nøkternt, men forsvarlig. Vi ønsker å drive mottak, som forbereder og kvalifiserer flyktninger til å bo og arbeide i Norge. Vår holdning og erfaring er at mennesker, inkludert asylsøkere, ønsker å lære, ønsker å bidra, ønsker å jobbe, kort sagt; ønsker å yte.

Med hilsen

Tore Vaagen
Styreleder